

Dette udvidet resumé er udgivet i det elektroniske tidsskrift

Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet
(Proceedings from the Annual Transport Conference at Aalborg University)

ISSN 1603-9696

<https://journals.aau.dk/index.php/td>

Processer for Bæredygtig Bylogistik i Aarhus og København

Kristian Løbner, kl@urbancreators.dk, Urban Creators

Tanja Ballhorn, tanpro@kk.dk, Københavns Kommune

Louise Overvad Jensen, loovj@aarhus.dk, Aarhus Kommune

Abstrakt

Hvordan udvikles en sammenhængende og implementerbar plan for bæredygtig bylogistik i landets største byer? Og hvordan sikres et aktivt ejerskab blandt bylogistikens mange forskellige aktører? Aarhus og Københavns Kommune har de seneste to år arbejdet med inddragende processer, som på hver sin måde sætter retningen og sikrer engagementet for udviklingen af bæredygtig bylogistik.

I Aarhus Kommune har tilgangen været at nedsætte en arbejdsgruppe under Klimaalliancen. Arbejdsgruppen består af nogle af de største lokale aktører inden for bylogistik og er enig om, at branchen – på trods af et umodent og usikkert marked – er nødt til at igangsætte initiativer, der nedbringer klimabelastningen fra varetransporten. Arbejdsgruppens anbefalinger er overleveret til Aarhus Kommune, der vil arbejde videre med initiativerne.

I Københavns Kommune har udgangspunktet været at udvikle den første danske Sustainable Urban Logistic Plan (SULP). Planen udvikles sammen med transportbranchens aktører, Region Hovedstaden og et eksternt ekspertpanel. Derudover indgår planen som en del af et EU-projekt om bæredygtig bylogistik, hvor der også er udviklet en digital tvilling, der kan simulere forskellige tiltag og deres klimaeffekter. Gennem en række partnerskabsaftaler er det lykkedes at indhente og bearbejde data fra flere af de største transportører. Den digitale tvilling bygger dermed på et meget stort datagrundlag om ture, leveringstyper og mv.

Grundlæggende er det ønsket fra bylogistikens aktører, at hastigheden for etablering af ladeinfrastruktur sættes op, og at der etableres faste og nationale reguleringer, som branchen kan forholde sig til. Anbefalingerne fra Klimaalliancen i Aarhus blev præsenteret i 2023, og planen for bæredygtig citylogistik i København færdiggøres i den anden halvdel af 2024. På oplægget vil processerne og resultaterne blive præsenteret.

Anbefalinger fra Klimaalliancen i Aarhus

Frem for at vente på national regulering, der ændrer forretningsmodellen for grøn varelevering i byerne, eller at forbrugernes prioriteter ændrer sig, anbefaler Klimaalliancen i stedet at teste og afprøve nye løsninger lokalt, som kan fremme den grønne vejtransport. Anbefalingerne består af tre hovedelementer.

Positive incitamenter for tunge emissionsfrie køretøjer

- Muliggør levering i ydertimerne for tunge emissionsfrie køretøjer
- Etabler betalingsring eller nulemissionszoner
- Øg vægtbegrænsningen i gågaden for emissionsfrie køretøjer

El-ladeinfrastruktur til tung vejtransport som forudsætning

- Pres på for bedre rammer for investeringer i udbygning af elnettet
- Afkort sagsbehandlingstider og indfør "one point of contact"
- Analyse af symbioser og samarbejder omkring ladepunkter
- Etablering af offentlig tilgængelige el-ladestander – også til el-lastbiler

Reducere transportbehovet

- Reservér lastepladser til varetransport
- Ændr indkøbsvaner for store offentlige aktører, så vareleveringer samles

Elementer i planen for bæredygtig bylogistik i København

Efter et års arbejde med flere workshops, undersøgelser og analyser tegner der sig et billede af indholdet i planen for bæredygtig citylogistik i København. Særligt fire temaer har været gennemgående diskussionsemner blandt partnergruppen såvel som ekspertpanelet.

Rammevilkår for elektrificering

- Omstilling til elektriske køretøjer spiller en stor rolle for den bæredygtige bylogistik, men usikkerheden om reguleringer udfordrer branchen. Der efterspørges derfor klare og langtidssikrede reguleringer, som branchen tydeligt kan forholde sig til.

Hubs

- Det undersøges, hvordan der kan etableres microhubs (små lokale hubs med fokus på pakkelevering og omlæsning til ladcykler) og cityhubs (store konsolideringscentre med mange forskellige faciliteter, herunder køling, containerrengøring og chaufførfaciliteter)

Støjsvag varelevering i ydertimerne

- Med baggrund i flere forsøg er der udarbejdet en kommunal vejledning til støjsvag varelevering uden for myldretiden. Via materiel, adfærd, adgangsforhold og naboialog er det målet at få flere til at samarbejde om støjsvag varelevering i ydertimerne.

Læsse-og lossezoner

- Erfaringer fra andre europæiske byer viser, at der med fordel kan arbejdes aktivt med forholdene for af- og pålæsning i tætte byområder. Reservation af en læssezone – eller liberalisering med fri af- og pålæsning i udvalgte områder – er to forskellige tilgange, der kan arbejdes videre med.

Derudover behandler planen også flere andre elementer, herunder offentlige indkøb, strategi for ladeinfrastruktur, opsætning af pakkebokse og varelevering i nye byområder.

Under dette oplæg vil processerne, anbefalingerne og indholdet i planerne for bæredygtig bylogistik blive præsenteret og diskuteret.